

EDEBİYAT
FİKİR DERGİSİ

OCAK 2025

ZAVZ

SAYI 2

İz

BALAT | FATMA EL-FİHRİ | MÜFİDE KADRI | HÜZÜN ÇİÇEKLERİ | KADINIM BENİ MECLİS SİMÜLASYONU

İÇİNDEKİLER

**DOĞU TÜRKİSTAN:
TOMRİS ULUYOL'UN
GÖZÜNDEN**

KADININ VEDASI

BALAT

KADIN

**ÇAĞININ ÖTESİNDE
BİR KADIN:
FATMA EL FİHRİ**

KADINIM BEN

**OSMANLIYA YÖN
VEREN KADINLAR**

**VEREMİN SANATTAN
KOPARDIĞI KADIN:
MÜFİDE KADRİ**

**BİR TESADÜFÜN
İZLERİ**

ÖZLEM

HÜZÜN ÇİÇEKLERİ

**MECLİS
SİMÜLASYONU**

**TUĞBA KOZAN
VE SİNEMA**

**DOĞU
TÜRKİSTAN**

BALAT

FATMA EL FİHRİ

**OSMANLIYA YÖN
VEREN KADINLAR**

Vedalarından hoşlanmasak da dergimizin bu ikinci ve son sayısı ile siz değerli okurlarımıza dergimize olan ilginizden dolayı teşekkür etmek istiyoruz. Bu sayımızda "Edebiyat ve Fikirde Kadın" dosyamızla sizlerin karşısına çıktık. Gündem konusu olarak da Doğu Türkistan'ı işledik. Bunun yanında dergimiz İcaz'ın, anlamını layığıyla taşımasına özen gösterdik ve "az ve öz"lüğün renklerini her sayfamızda kullandık. "Kadının Vedası" ile vazgeçerken "Balat" ile kelimeleri sokak sokak gezdirdik. Tarihimizin müstesna kadın simalarını sayfalarımıza misafir ettik. Büyük bir heyecanla tecrübe ettiğimiz "Meclis Simülasyonu" etkinliğimizi sizlerle paylaşmak istedik ve son olarak, Yönetmen Tuğba Kozan ile yaptığımız mülakatla sinemanın ve belgesel dünyasının kapılarını araladık.

İçerik demişken kıymetli ekip arkadaşlarımıza teşekkürü bir borç biliyorum. Dergimizin her aşamasında yanımızda olan öğretmenimiz Neşe Kaya'ya, dergi tasarımından içeriğe kadar her konuda yan yana durduğumuz mezun arkadaşlarımız Selma Laçinoğlu, Ravza Keriman Karaoğlu, Amine Ay, Berfin Akasya Ak, Cemile Kayra Ürkmez, Melahat Berra Ürkmez, Büşra Zekioğlu, Tubanur Dünder ve Meltem Çoban'a teşekkür ediyoruz. Bugün yine dergimizin son dokunuşlarını yaparken yanımızda olan arkadaşlarımız Ceren Kızmaz, Didem Karagöl ve Kevser Tural'a ayrıca teşekkür ediyoruz.

"İcaz" edebi yolculuğuna nokta koyarken bize paha biçilemez deneyimler bıraktı. Dergimizin "az ve öz" yolculuğu son bulsa da bizde bıraktığı gurur ve mutluluk baki kalacak. Yeni başlangıçlarda görüşmek üzere...

künye

Genel Yayın Yönetmeni

Zeynep Nur Ünal

Editör

Neşe KAYA

Tasarım

Zeynep Nur ÜNAL

Kevser TURAL

Yazarlarımız

Ravza Keriman KARAOĞLU

Amine AY

Berfin Akasya AK

Didem KARAGÖL

Cemile Kayra ÜRKMEZ

Melahat Berra ÜRKMEZ

Büşra ZEKİOĞLU

Ceren KIZMAZ

Tubanur DÜNDAR

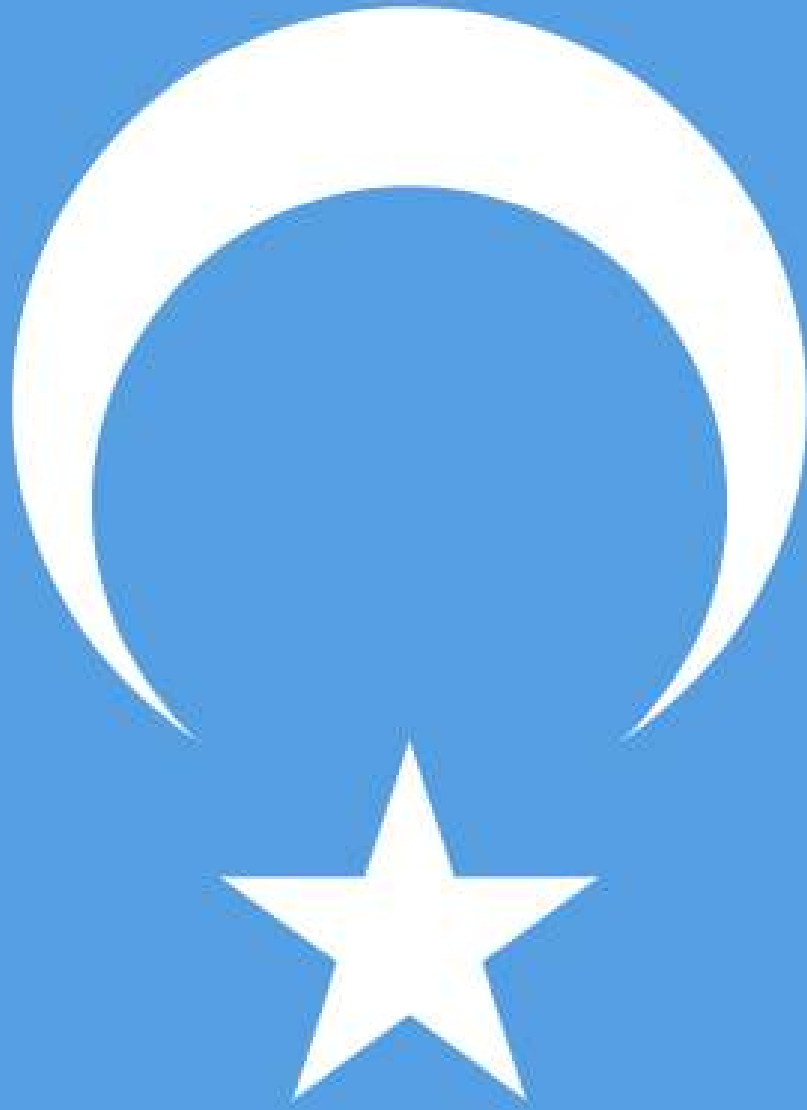
Meltem ÇOBAN

Fotoğrafçılar

Selma LAÇINOĞLU

Ravza Keriman

KARAOĞLU

BİZE KENDİNİZİ TANITIR MISINIZ?

Ben Tomris ULUYOL. 22 yaşındayım 2015'te Türkiye'ye geldim. Uludağ Üniversitesi Uluslararası İlişkiler birinci sınıf öğrencisiyim. Bölümü seçme nedenim ise kendi davama yakın hissetmem.

BURAYA YALNIZ MI GELDİNİZ?

Ailemle geldim. Abim, annem, dört kuzenim ve diğer akrabalarımın hepsi memlekette kaldı. O zamanlar pasaport almak kolaydı. Bir kez abimle memlekete dönmüştük, bizim uçağımız kalktıktan sonra eve abimi sormaya polisler gelmiş ve gecikmiş olsaydık burada olamazdık.

DOĞU TÜRKİSTAN NEREDEDİR VE ORADA KİMLER YAŞIYOR?

Zaten şu an haritada Doğu Türkistan diye bir yer yok, Çin'in bir parçası olarak görünüyor. Çin haritasını gözümüzün önüne getirdiğimizde tam kuyruk kısmı. Özerk bölge olduğu için zaten haritalarda ayrı bir yer olarak görünmez. Doğu Türkistan Orta Asya'nın tam ortasında bulunuyor. Farklı azınlık gruplar var; Özbek Türkleri, Kazak Türkleri, Tatarlar, Tacikler, Uygurlar. Çinliler de var ama Çinliler eskiden bu kadar yerleşmemişlerdi.

Kazak Türkleri ile Kazakistan'daki Kazakları karşılaştırırsak kullandıkları alfabeler farklıdır. Kazakistandakiler artık Rus alfabesi kullanıyor. Eskiden bizzat görmüştüm, Kazak kanallar vardı. Orada Arap alfabesi ile Uygurcaya benzeyen -ama tam değil gibi- harfler kullanıyorlardı. Kendi harfleriydi yanlış hatırlamıyorsam. Büyük çoğunluğu kendini Kazak olarak değil de orada çok yaşadığı için Uygur olarak tanıtıyor.

DOĞU TÜRKİSTAN'DAKİ SOSYAL VE KÜLTÜREL YAŞAMDAN BAHSEDER MİSİNİZ?

Orada seni, sosyal açıdan, seküler ortamlardan hiçbir zaman kısıtlamıyorlar. Zaten isteyen istediği gibi yaşıyor ama başın kapalı olduğu için bir yere girememen, camiye gidip namaz kılamaman, erkeklerin cuma namazına gidememesi vb. sorun sayılabilir. Ku'ran kurslarının olmaması, dinini öğrenmek isteyenlerin yol bulamaması da sayılabilir. 2016 öncesine kadar söz konusu din olmadığı sürece senin sosyal yaşantın, eğlence hayatın, arkadaşlıkların vs. çok etkilenmiyordu fakat sonrasında da senin kimliğin, başörtün zaten kalkmıştı. Bundan sonra da senin ırkın, Uygur Türkü olman senin sosyal hayatında ve resmi ortamlarda dışlanman olarak kısıtlandırılıyor. Düzgün hizmet alamıyorsun. Kültürel olarak da şöyle; biz Nevruz Bayramı'nı da kutluyoruz, geleneksel kıyafetler giyiyoruz. Kızlar onları giyip saçlarını örüp böylelikle bayramı kutlayabiliyorlar. Uygur kültüründe yaygın olduğundan bunlar da işlerine geldiğinden bunlara engel koymamaya çalışıyorlardı.

Eskiden senin bir Uygur olarak kültürel kimliğini yaşatman mümkündü ama 2016'da baskılar birden artmaya başlayınca birden Çin geleneksel kıyafetlerini Uygur kültürü gibi entegre etmeye çalışmaları ya da tam tersini yapmaya çalışmaları, Uygur kültürünü çalmaya çalışmaları, bizim danslarımızı Çinlilerin yapıp "Bu danslar bizimdi." deyip benimsemeye çalışmaları, kendi kültürünün senden alınmasını görmek koyuyor. Seni direkt yok saymak yerine böyle de bir yol bulmuşlar. Artık kimse bu olaya şaşkınlıkla bakmıyor.

BUGÜN UYGURLAR GÜNDELİK YAŞAMINA DEVAM EDEBİLİYOR MU?

Hala o kadar özgürce devam edebiliyorlar mı bilmiyorum ama arada sahnelerde Uygur kıyafetleri ile dans ederken görüyorum. Tamamen kaldırıldı demek yanlış olur ama Çinliler benimsedi. Bu yeni yeni olan bir şey.

Sürekli birilerinin götürüldüğünü duyuyorduk. İlk başta inanası gelmiyordu insanın. Uzaklarda bir yerdeydi. "Acaba suçu neymiş?" diyorduk. "Suçu neymiş?" derken "Acaba Çin'in gözüne batacak ne yapmış? Komşu çocuklarına kuran mı öğretmiş?". Senin kapın çalınıp evinden biri götürülene kadar anlayamıyorsun o duyguyu.

ÇİN'İN DOĞU TÜRKİSTAN ÜSTÜNDEKİ HAK İDDİASININ SEBEBİ NEDİR?

Biz iki kere cumhuriyet ilan ettik. İlki '33 yılındaydı, bir sene sürdü. Sonra '44 yılında bir tane daha oldu. O da '49 yılında da Çin tarafından yıkıldı, resmi olarak. Çinliler 1950 yılında Sincan adını verdi. Doğu Türkistana özerklik verildi, seneler önce. Çinliler hep bizimdi diyor ama tarihe bakınca hiçbir zaman öyle olmamışız.

ÇİN'İN, DOĞU TÜRKİSTAN HALKI ÜZERİNDE UYGULADIĞI POLİTİKALARDAN BAHSEDER MİSİNİZ?

Bizim sınıfta çoğu kız kapalıydı. Milli eğitimden gelince hocalar "Başınızı açsanız olur mu?" diye sorarlardı. O yaşlarda bir çocuğa yapılabilecek en büyük kötülük bu olabilirdi, hem dilden hem dinden hem de kültürden vurmak. O yaşlarda şöyle bir karmaşa yaşıyorsun; okul ortamın çok farklı, ev ortamın çok farklı, davranışların farklı. Kültür karmaşası yaşıyorsun. Bir nevi kafanda bir sürü soruyla kalıyorsun.

OKULUNUZDAKİ ÖĞRETMENLERDEN ÇİNLİ OLANLAR VAR MIYDI?

Benim köyümde yoktu ama şehirlerde vardı ve sınıflarda Çinliler ve Uygurlar ayrı okuyordu. Çinceyi ikinci dil olarak öğreniyordun.

ÖĞRETMENLERİNİZ SİZE MİLLİ BENLİK KAZANDIRDI MI? KÜLTÜRÜNÜZDEN MİLLİYETİNİZDEN BAHSETTİ Mİ?

Evet, o konuda ben çok şanslıydım. Bizim okulda vardı. Her okulda da bir tane vardı. Öğretmenler “Ben milliyetçiyim.” diye gezmiyor ama bize çok güzel şeyler öğretirlerdi. Benim edebiyat öğretmenim öyleydi. Diğer derslerde pek sohbet imkanı olmuyor ama edebiyat öğretmenlerinin bu konuda çok katkısı vardı. Bizim öğretmenimiz, Uygur romanları ve şiirlerini öğretirdi. Tabi bu benim dönemimdeydi. Daha sonrasında eğitim sistemi değişti. Sonra edebiyat da Çince görülmeye başlandı. Sınıflara kameralar yerleştirmeye başlandı. Biz her iki dönemi de gördüğümüz için ne olmuş ne bitmiş biliyoruz ama sonraki kuşak bu döneme doğdu. Onlara öğretmek lazım ama o fırsatı da elde edemiyorsun. Artık okullarda da o fırsat yok. Evlerde de fırsatlar nadir oluyor. Evlerde de dinleniyor insanlar.

TÜRKİYE'DEKİ GENÇLER DOĞU TÜRKİSTAN İÇİN NE YAPABİLİR?

Zulmü hemen durduramazsın. O zor, hatta imkansız gibi fakat ben meselemizi herkes biliyor ve tanıyor sanıyordum. Tanıtma aşamasını geçtik, çözüme bakarız sanıyordum; oysa herkes bihabermiş. Özellikle Türkiye gençlerinden umutluydum ama sorulunca “Orası neredeydi?” diyen kişileri duydum. Doğu Türkistan'a zaten direkt yardım gönderemiyorsun. Onlar politikalarını ve zulümlerini kabul etmezken nasıl göndereceksin. Türkiye'deki Uygur Türklerine moral olabilirler çünkü bazen çok yalnız hissediyoruz, sadece gündem olunca hatırlanmak değil. Doğu Türkistan'dakilere yardım edemiyorsanız Türkiye'deki Uygur Türklerine yardım edebilirsiniz. Bire bir iletişim ve bağ kurmak önemli. Artık maddiyata değil maneviyata ihtiyaç duyuyorlar.

DOĞU TÜRKİSTAN'DAKİ GENÇLERİN DÜNYADAKİ VARLIK MÜCADELESİ NE KADAR DESTEK GÖRÜYOR? TÜRKİYE İÇİN DURUM NEDİR?

Destek görmüyor aslında, sosyal medyada gözlemlediğim kadar. Türkiye içinse; halk seviyor, senin kimliğine kabul ediyor. İlla büyük bir desteğe gerek yoktur aslında. Bazen o kadar küçük bir şey yaparsınız ki onun varlık mücadelesini siz başlatırsınız.

DOĞU TÜRKİSTAN'DAKİ YASAKLAR NELERDİR?

Mesela mesajlaşırken Çin'in uygulamalarını kullanmak zorundasınız. Çin de her şeyini takip ediyor. Sosyal medyada gittiğin yerleri bildirmek zorundasın.

ÇİNLİLERİN UYGUR TÜRKLERİNE BAKIŞ AÇISI NEDİR?

Çin Devleti'nin Uygurları direkt terörist olarak yansıtmaya çalıştığını biliyorum. Çinli halkın ise bazılarının çekinerek bazılarının korkarak bize baktığını hatırlıyorum. Çin medyası Uygurları kötü yansıttığı için önyargılılar. Çin halkı da despot. Çin nasıl göstermek isterse öyle görüyor. Şu sıralar Uygurlarla beraber yaşadıkları için o önyargıları yıkılmıştır diye tahmin ediyorum.

Etrafımı saran tan kızılığında
Ağlayan martıları duyuyorum
Sevgili, bil ki sana son defa
Kalemimden satırlar döküyorum
Kalbimde sana açtığım odaları
Birer birer kilitliyorum.
Tuttuğum gece nöbetlerimi
Sabaha erdiremeden bitiriyorum
Dalgaların benden alamadığı hüznü
Esen rüzgarlara bırakıyorum.
Sana çıkan tüm sokakların
Lambalarını söndürüyorum
Bir hayale hapsolmuş bu ruhu
Artık özgür bırakıyorum
Anlayacağın sevgili,
Ben senden vazgeçiyorum

KADININ VEDASI

CEREN KIZMAZ

Öncelikle ikinci baskımızı çıkardığımız için çok mutlu ve gururlu olduğumu söylemeliyim. Bu işte payı olan herkese teşekkürlerimi iletiyorum ve devamı için dualarımı eksik etmiyorum. Şimdi farklı bir rotadan gezi yazılarımıza devam edelim.

İstanbul'da tarihi dokusunu hakiki bir şekilde bugüne kadar getirebilmiş sayılı yerlerden bir tanesi: Balat. Tahmin edemeyeceğiniz sürprizlerle dolu. Fatih'e bağlı Balat Mahallesi, inanç turizminin İstanbul'daki merkezlerinden. Turistlerin uğrak yeri. İstanbul yerlilerininse burayı "renkli sokakları" ile hatırladığına çok sık şahit oluyoruz.

Balat'a yürürken Haliç'in kıyısında gördüğümüz ilk yapı , ihtişamıyla geçen herkesi etkileyen Özel Balat Musevi Hastanesi. Eyüpsultan tarafından gelenler için buradaki kültürel geçmişi hissettiren ilk yapı. Kurulduğu dönemde Hasköy ve Balat, musevilerin yoğunlukta yaşadığı iki bölgeydi. Hayat Işığı (Or-Ahayim) ismiyle 1898 yılında kurulan bu hastane, ilk olarak sağlık ocağı şeklinde musevi hayırseverler ve II. Abdülhamit'in fermanıyla kurulmuştu. Sonrasında gelen bağışlarla büyütüldü ve restorasyonlarla günümüzdeki halini aldı. Musevi hayırsever ve doktorlar yardımıyla varlığını sürdüren bu hastanenin asıl amacı yoksullara yardım niteliğindedir. Güncel işleyişinde ise dileyen herkes özel hastane kurumu çerçevesinde hizmet alabiliyor. Nitekim büyük kardeşim 2012 yılında burada doğdu. Hizmetinden memnun kalmamız nedeniyle olsa gerek ki kardeşim doğduktan sonra da buraya birçok kez gittiğimi hatırlıyorum. Atmosferi ve sessizliği beni büyülemişti. Burada Türkiye'de yaşayan veya doğan musevilerin çoğunun izini görmek mümkün. Adeta bir müze niteliğinde.

Eyüpsultan tarafından, sahil yolunda yürüyüşümüze devam edersek Demir Kilise (Sveti Stefan) ile karşılaşırız. Farklı mimarisi ile geçen herkesi etkilediğinden ve işlek bir yolda olduğundan olsa gerek, Balat'ta hakkında en çok şey bilinen yer burası. Altın aksamları dışında sadece demirden yapılan bu kilise Moskova'da çizildi, Viyana'da döküldü, İstanbul'da kuruldu. Öncesinde Arjantin ve Avusturya'da da demirden kilise olsa da günümüzde dünyadaki tek demir kilise.

T5 tramvayının "Balat" durağından karşıya geçerek ilerleyip bu mahalleye girdiğimizde bizi kahvehaneler karşılıyor. Filistin'in haklı davasına destek olduklarını mahallenin girişindeki mesajlarda görmek çok güzel. Sol taraftan ilerleyerek mahallenin içine girdikçe yerli esnafın, burada kendi halinde geçinmeye çalıştığı hissediliyor. Buradan sonrası size kalıyor. Dikkatinizi çeken sokağa girin ve sadece yürüyün.

BALAT'IN "RENKLİ MERDİVENLER"İ, MEŞHUR ESKİ CAFESİ "BALAT CAFE", "SEVDA GAZOZCUSU", ANTİKACILARI, AÇIK ARTIRMA GÜNLERİ...

Çokça yürüdükten sonra Balat'ın bir simgesi haline gelmiş Özel Fener Rum Ortaokulu Ve Lisesi karşımıza çıkıyor, Kızıl Okul diye dillere destan. Fener başka bir mahalle olsa da bu iki mahalle birbirlerini tamamlıyor aslında. İstanbul'un fethinden sonra Bizans'ın yönetici sınıfı ve tüccarları kenti terk ederek Ege adaları, İtalya ve Fransa'ya sığınmıştı. Fatih Sultan Mehmet, 1454'te tüm İstanbullu Ortodoksları kente geri çağırdı ve Ortodoksların kendi dillerinde eğitim alacaklarını, Patrikhanelerini ihya edebileceklerini ve ibadetlerini eskiden olduğu gibi serbestçe yerine getirebileceklerini bildirdi. Bunun üzerine İstanbul'dan ayrılmış olan Rumlar gruplar halinde kente geri döndü. Fatih Sultan Mehmet'in fermanı ile Patrik Gennadios tarafından 1454'te Fener sınırları içinde Osmanlı tarafından geniş olanaklar sağlanan bir okul kuruldu. Yaşayan bir yapı olarak bu okul, Türkiye'nin en eski okuludur. 1882 yılında biten restorasyonda okulun mezunu ve 19. Yüzyılın ileri gelen mimarlarından Konstantinos Dimadis, kullanılan malzemelerin çoğunu Fransa/Marsilya'dan ihraç etmiştir. Güncel durumunda çok az öğrencinin eğitim hayatını karşılayan bu okul, hala varlığını sürdürmekte.

UNESCO DÜNYA MİRAS LİSTESİNDE YER ALAN BALAT, BİRÇOK UYGARLIĞA EV SAHİPLİĞİ YAPTI. BALAT'TAN ÖĞRENECEĞİMİZ ASIL ŞEY, HOŞGÖRÜLÜ OLMANIN HERKESE FAYDALI OLDUĞUDUR. DİN, DİL, İRK AYIRMADIĞIMIZDA, İNSAN OLDUĞUMUZU UNUTMADIĞIMIZDA DEĞİŞECEĞİZ VE GELİŞECEĞİZ.

ÖZEL FENER RUM
ORTAOKULU VE
LİSESİ

DENEME

Kadın

TUBANUR DÜNDAR

Kadın, toplumun nefesidir. Bir toplumu toplum yapandır. Onların dünyaya getirdiği ve yetiştirdiği çocuklar, yarının dünyasını inşa edeceklerdir. Onlar toplumun yapı taşlarıdır. Kadınlar saygıdeğer varlıklarına karşın tarihte aşağı statüde bir varlık olarak görülüyorlardı. Öyle ki İslamiyet'ten önce farklı din ve medeniyetlerde kadın, insan olarak görülüyor, yaratılış gayesinin sadece erkeklere hizmet etmek olduğu düşünülüyordu.

Üstünlüğün cinsiyet, soy gibi özelliklerle değil ancak takva ile sağlanabileceğini kabul eden İslam dini; sabır ve merhametin timsali kadınlara ayrı bir değer yüklemiştir. İnsanlığa rehber olarak gönderilen Hz. Peygamber efendimiz (sav), "Cennet, anaların (kadınların) ayağının altındadır." buyurmuştur. Yine Veda Hutbesinde, "Ey insanlar! Kadınların haklarına riayet etmenizi ve bu hususta Allah'tan korkmanızı tavsiye ederim. Siz kadınları Allah'ın emaneti olarak aldınız." buyurmuştur. Nisa Suresinde Allah Teâlâ "Onlarla (kadınlarla) iyi geçinin. Onlara güzel muamele edin." şeklinde yine benzer bir uyarıyı Kur'an-ı Kerim'de yapmıştır.

Veda Hacı için yol alırken, güzel sesiyle şiirler okuyan ve Hz. Peygamber'in eşlerini taşıyan develerin hızlanmasına, dolayısıyla da hanımların tedirgin olmasına sebep olan Enceşe isimli köleye şöyle seslenmişti Allah'ın Rasulü: "Enceşe, aman kristalleri kırma! Dikkatli taşı!" Bu da peygamber efendimizin kadınlara olan nezaketine en güzel örneklerden biridir.

ÇAĞININ ÖTESİNDE BİR KADIN: FATİMA EL-FİHRİ

CEMİLE KAYRA ÜRKMEZ

Tarihin başlangıcından günümüze kadar kadınlar, toplumda her alanda önemli rol oynamışlardır. Siyaset, ekonomi, ticaret gibi farklı birçok konuda öne çıkan kadınların; eğitim konusundaki payları görmezden gelinemeyecek kadar büyüktür. Elbette tarihte bu alanda öne çıkan bir çok isim var. Bu yazıda bunların en önemlilerinden Fâtıma el- Fihrî konumuz.

Müslümanlar açısından temsil ettiği değer önemlidir. Yaşadığı dönemde (8-9. yüzyıl) bir kadın olarak Müslümanlar arasında ve çevre coğrafyada bir ilim ve eğitim mekanı kurması, bulunduğu sosyal çevre hakkında bize bilgi verebilir. Bu davranış o dönemdeki kadının topluma ve eğitime bakış açısını yansıttığı gibi toplumun da kadına verdiği değeri gösterir.

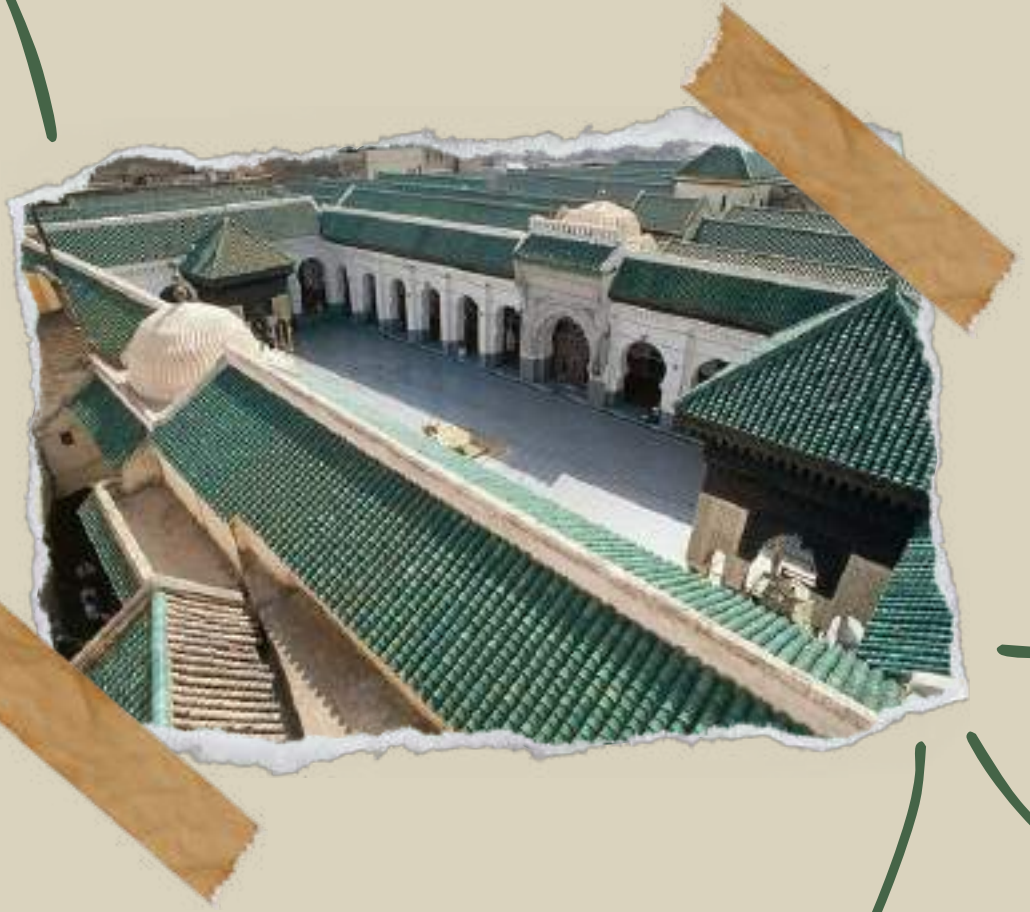
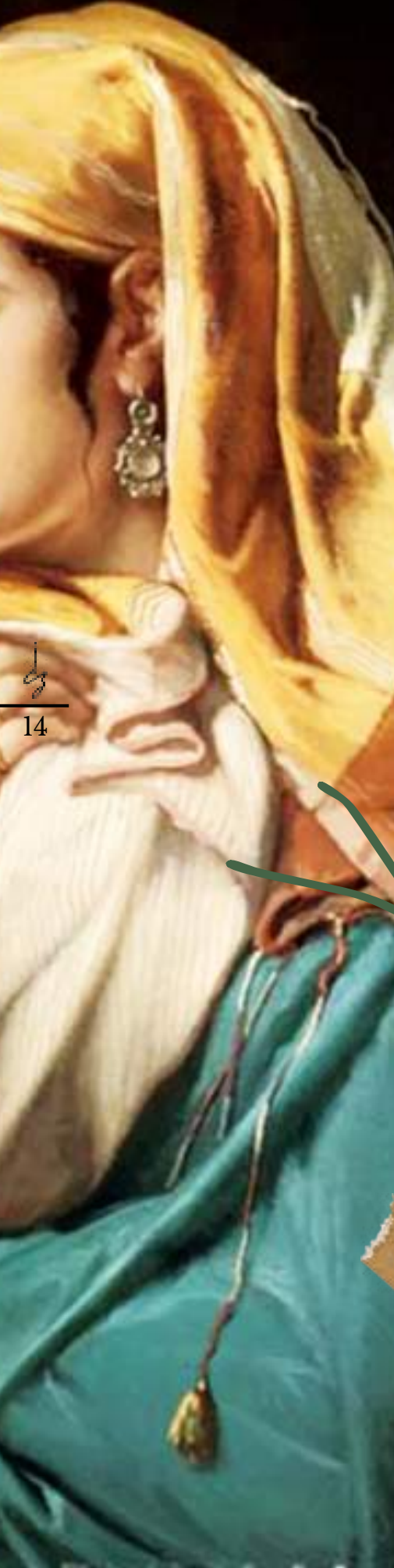
Fâtıma el-Fihrî; zamanının çok ötesinde, alışılmış kalıpları yıkan öncü bir isim. Tunus'ta Abbasi halifeliği döneminde dünyaya gelen Fatima el-Fihri, yaptırdığı üniversite ve caminin kurucusudur. Babası zengin ve eğitilmiş bir tüccardır. İki kızı Fâtıma ve Meryem'i de eğitilmiş ve donanımlı bir şekilde yetiştirmiştir. Babaları vefat edince, bütün servet iki kız kardeşe kalır. Kardeşler bu parayı, hayır ve eğitim için harcamayı tercih ederler. Meryem Endülüs Camii'ni inşa ettirir. Fâtıma el- Fihrî ise başta cami ve medrese olarak inşa ettirdiği El-Karaviyyin Üniversitesi'ni kurdu.

El-Karaviyyin Üniversitesi, en eski üniversite ünvanını da taşımaktadır. Fâtıma el- Fihrî'nin yaptırdığı bu cami ve medrese; Harvard, Oxford, El Ezher Üniversiteleri'nden önce kuruldu. 859 yılından günümüze kadar gelen, yaşayan bir tarihi yapı ve kurumdur.

Bu eğitim yuvasında hocalar az öğrencili sınıflarda, aynı zamanda halka açık bir şekilde ders veriyordu. Ders içerikleri; tıp, matematik, İslam hukuku, kimya, tarih, dil ve benzeri bir çok alanı kapsıyordu. el-Karaviyyin Üniversitesi, oluşturduğu bilgi dolu ortamlarla bir çok bilindik isme ve eserlerine ev sahipliği yapmıştır.

İBN-İ HALDUN MUKADDİME'SİNİ BURADA YAZMIŞTIR. MUHYİDDİN İBNÜ'L-ARABÎ, EL İDRİSÎ GİBİ BİR ÇOK İLİM ADAMI BURADAN MEZUN OLMUŞTUR. TARİH BOYUNCA SADECE MÜSLÜMAN BİLİM ADAMLARINI AĞIRLAMAMIŞ, YİNE BİR ÇOK YABANCI BİLİM ADAMI VE ÖNEMLİ ŞAHSİYETLER DE BURADA EĞİTİM ALMIŞTIR. RESMÎ RAKAMLARA GÖRE KÜTÜPHANENİN KOLEKSİYONUNDA 4000'İN ÜZERİNDE EL YAZMASI VARDIR. 9. YÜZYILDAN KALMA KUR'AN VE DAHA ÖNCEKİ YILLARDA YAZILMIŞ HADİSLER KOLEKSİYONU DA VARDIR.

**Her acıyı yutan ben, obur misali
Hassasların en güçlüsü, yaralıların en şifalısı,
Öfkenin en sakini, nefretin en masumu
Çılgılığım ölüm sessizliği
Kadınım ben**

**Öfkem bir kibrit olsa sakinliğim cehennem
Nefretim bir göl olsa masumiyetim okyanus
Suskunluğum mezarlıkları andırır
Kadınım ben**

O S M A N L I Y A YÖN VEREN KADINLAR

DİDEM KARAGÖL

Osmanlı İmparatorluğu'nun geçmişinde valide sultanların büyük önemi vardı. Valide sultanlar, Osmanlı hükümdarlarına danışmanlık yapar, politikaların belirlenmesinde etkili rol oynar ve sarayın günlük işlerini yönetirdi. Bu makalede Osmanlı İmparatorluğu'nda hüküm süren bazı önemli valide sultanlardan ve onların etkilerinden bahsedeceğim.

KÖSEM SULTAN

1. Döneminde 10 Eylül 1623 - 8 Ağustos 1648 tarihleri arasında Valide Sultan, 2. Döneminde 8 Ağustos 1648 - 2 Eylül 1651 tarihleri arasında Büyük Valide Sultan olarak hüküm sürer.

Osmanlı tarihindeki en güçlü valide sultanlardan biridir. Oğlu IV. Murad'ın tahta çıkmasını sağlamış ve önemli politik kararlar almıştır. Aynı zamanda oğlu IV. Mehmed'in tahttan indirilerek yerine II. Mustafa'nın getirilmesinde de büyük rol oynamıştır. Osmanlı'nın saray içinde yaşadığı en büyük katliam sırasında öldürülmüştür.

NURBANU SULTAN

Osmanlı tarihindeki ilk valide sultanlardan biridir. Osmanlı'nın en uzun süre hüküm süren padişahı olan III. Murad'ın annesi olan Nurbanu Sultan, döneminde büyük bir nüfuz sahibi olmuş ve Osmanlı Devleti'nin iç politikalarında etkili olmuştur. O dönemde Osmanlı İmparatorluğu'nun iç ve dış politikasında önemli gelişmeler yaşanmıştır ve bu süreçte Nurbanu Sultan'ın etkisi yadsınamaz bir şekilde görülmektedir. Osmanlıda eğitim ve kültür alanında önemli gelişmelerin yaşanmasını desteklemiştir. Osmanlı sarayında bilim, sanat ve edebiyatın gelişmesine önemli katkılar sağlamıştır.

MİHRİMAH SULTAN

Kanuni Sultan Süleyman'ın kızı olan Mihrimah Sultan, döneminde mimarlık gibi sanat alanlarına büyük destek vermiş, İstanbul'un simgelerinden biri olan Mihrimah Sultan Camii'nin yapımını sağlamıştır.

SAFİYE SULTAN

III. Murad'ın eşi olan Safiye Sultan, Osmanlı tarihindeki önemli valide sultanlardan biridir. Döneminde İstanbul'un fethedilmesi sırasında büyük rol oynamış ve Osmanlı Devleti'nin siyasi ve ekonomik hayatında etkili olmuştur.

VALİDE SULTANLAR,

OSMANLI İMPARATORLUĞU'NUN YÖNETİMİNDE ÖNEMLİ ROL OYNAMIŞ VE HÜKÜMDARLARA DESTEK OLMUŞLARDIR.

Bir gün bir güneyli,
Yürüyordu yolda.
Pürüzlü ve kavruktu teni
Kurşun karası gözleri
Ve sahipsiz bakışlarıyla,
Ele veriyordu kendini.
Alnından süzülürken bir salkım teri,
Bir kuzeyliyle karşılaştı.
O kurşuni gözleri,
Bir anda berraklaştı.
Durgundu kuzeyli.
Durduraksız bir tipide
Süresiz tek kalmıştı.
Yediği ayazların her birinden,
Göğsünde izler taşımıştı.
Belki de bundan olacak ki,
İçinde bir yangının külleri
Hala sıcaktı.
Güneyli anlamaya çalıştı,
Yorgun kuzeyliyi.
Bir girdaba dalar gibi bakmıştı,
Kuzeyli ona.
Ama dipsiz bir kuyuydu,
Güneylinin gözleri.
Bir girerse içine,
Savrulurdu kuzeyli
Çekip gitti bu yüzden
Güneylinin yanibaşından.
Ardında puslu bir hava
Ve soğuk rüzgarlar bıraktı.
Güneyli üşüdü mü,
Düş mü gördü,
Hiç kimse anlayamadı.

CEREN KIZMAZ

BİR TESADÜFÜN İZLERİ

ÖZLEM

MELTEM ÇOBAN

Yıllar sonra sonunda o kapının, biricik annemi bilinmeze uğurladığım evin önündeydim. Önünde durduğum bu ev artık benim için bir evdi ama yuva değildi. İçi boş, duvarları soğuk bir binadan farkı yoktu. Neredeyse yıkılmak üzere olan merdivenlerden tırmanırken boyası dökülmüş olan duvara tutunarak, kıvrımlı merdivenlerden çıkmaya devam ettim. Merdivenleri çıkarken her nefes alışverişimde ayaklarım zemine tutunmakta zorlandı, buz gibi hava yüzüme sertçe çarparken düşünceler seri bir biçimde aktı.

Soğuk hava ve bitmek bilmeyen baş ağrım sebebiyle oldukça huzursuzlanmıştım. Ümitsizliğe benzer bir hüznün çökmüştü içime. Geçmişin ayak seslerini duyuyor, annemi düşünüyor, o günleri anımsıyordum. Onu son gördüğümde derin bir keder içinde annemin boynuna atılmıştım. Var gücümle sıkıştım onu kollarımın arasında hıçkıra hıçkıra ağlayarak öpmüştüm yanaklarından. Hayatta kalan son dostumu ölüme vermekten korkuyor gibi sokulmuştum ona... Ama meğersem zavallı annemin de ölümü yakınmış. O zamanlar en çok canımı sıkan şey, annemin haliydi. Onun bu evde acı çektiğini düşünüyor ve buna çok üzülüyordum. Annem gittikçe soluyordu, gözlerinin altını koyu gölgeler sarmıştı. Kimi zaman pencerenin önünde saatlerce sessiz sedasız oturur, bahçeyi seyrederdi. Annemin öldüğünü öğrenince anladım yalnızlıktan, sevgisizlikten ölünebileceğini.

Anne ve babasının ayrılmasını isteyen bir çocuk olur muydu? Bencil miydim? Başımı iki yana salladım. "Belki öyle daha mutlu olurlardı." Hep bu şekilde düşünürdüm. Çocukken herkes bir noktada ebeveynlerinden birini kaybetmeyi düşünmüştür. Bense her gün bunu düşünürdüm ve bunu düşünmekten nefret ederdim.

Uzun bir yolculuktan sonra uykum gelmişti ve kapının önündeki sandalyeye dayanamayıp oturdum. Şimdiden duygularım uykunun etkisiyle hissizleştikten bir ses duydum ama bana tam ulaşmadı. Etrafımı ancak bir sis perdesinin ardından ve insanın rüya görmeye başladığını sandığı anda uykunun habercisi olan o belirsizliğin ardından görüyordum. Nihayet gözlerim kapandı. Gözlerimi hafifçe araladığımda birkaç saniye kendime gelmeyi bekledim. Ne kadar zamandır uyuyorum bilmiyorum. Soluma dönüp gözlerimi araladığımda pencereye asıldı bakışlarım. Sonra gökyüzüne baktım. Gökyüzü sonsuzluğun temsilcisi gibi siyaha boyamıştı maskelerini ve gözlerimi açtığımda gökyüzünü hiç bu kadar karanlık görmemiştim. Bulutlar siyahın üzerine astar boya atmadan gökyüzünün üzerinde geziyordu; gizlice ve görünmez bir şekilde. Sanki bir şeyden kaçır gibi ufalmak istercesine ama başaramayınca çareyi gizlenmekte bularak...

Sokak lambaları şıp diye yandı, lambalar ıslak kaldırım taşlarını parlatıyordu. Sırt çantamda anahtarı ararken merdiven gıcirtısından birinin geldiğini duydum. Kafamı kaldırdığımda gözleri yaşlı tanıdık bir yüz gördüm. Hiçbir şey söylemeden sarıldı bana, buna ne kadar ihtiyacım olduğunu biliyormuşçasına. "Teyzecim lütfen ağlamayın." Kadın gözyaşlarını sildi:

- Ne zaman geldin kuzum?

Oturdu ve sohbet ettik. Evine davet etti ama çok kalmayacağımı söyleyince hemen telaşlandı. Bana uzun zaman önce vermesi gereken bir şeyin olduğunu söyleyip alelacele evine gitti. Biraz daha oturdum ve beklemeye başladım. Çoğu insanın dediği gibi anılar yaşatılmalıydı. Annemi olabildiğince hatırlamaya çalıştım, şimdi olduğu gibi.

Anısı kadar onu da yaşatmaya çalıştım içimde, kendimce. O yanımdaymış gibi yaparsam sonsuza kadar benimle kalır sandım. Yanılmıştım. Akşamları onun sesini duymadan uyudum. Yavaş yavaş yanımda olduğu hissini kaybetmeye başladım. Denedim, tekrar yanımdaymış gibi hissetmeyi denedim. Beraber çektiğimiz videoları izledim ve fotoğraflarımızı her yere astım ama sadece altı ay sürdü. Onu yaşatmaya çalışmak altı ay sürdü. Sonradan fark ettim ki insanlar gider ve anılar unutulur. Şimdi, sesini hatırlamıyorum. Nasıl konuştuğunu, bana isimle nasıl seslendiğini unuttum. Yüzünün simasını bile hatırlayamıyorum. Hafızamdan siliniyordu ve ben bunu engelleyemiyordum. Annemi bir kez görebilsem... Yüzüne öyle uzun bakardım ki simasını bir daha unutmayaçağım emin olurdu. Kokusunu alıp bir kavanoza hapsedirdim. Acaba bana son kez ne söylemek isterdin anne?

Sanırım cevabını hiç öğrenmeyeceğim. Ben bir daha ne sesini duyacağım ne de kokunu koklayacağım. Çoğu şeyi unuttum ama ben, senden hiç özür dilemediğimi hatırlayacağım. Kal dediğinde gittiğimi, kalbini kırdığımı hatırlayacağım. Ben öldüğünü, hiç unutmayacağım. Seni kimseye anlatamıyorum anneciğim. Seni o kadar çok kendime saklıyorum ki bazen hiç var olmamışsın gibi geliyor. Sanki hep yoktun, şimdi de yoksun...

Tahtaların çıkardığı sestən komşumuzun geldiğini anlayıp kapıyı açtım. Salona geçerken arkamdan gelmişti, önce onun oturmasını bekleyerek masaya oturalım dedim.

Kadın elime bir mektup verdi. Gözlerimi yorgun bir şekilde kapattığımda iki damla yaş süzüldü gözlerimden. Kendimde daha fazla güç bulamadım. Şu zamana kadar ağlamamak için kendime öyle güzel hakim olmuşum ki mektubu görür görmez birisi kalbime dokunmuşcasına gözlerim yaşarmıştı. Elimdeki not artık göz yaşlarımdan okunmaz hale gelmişti; mürekkepler dağılmış, yüzeyi artık soyuluyordu. Ben ise sırtımı yaslamış şekilde nota bakarak ağlamaktan başka bir şey yapamıyordum.

Mektubu okuyup bitirdiğimde etrafıma baktım. Yaşlı kadının gittiğini bile fark etmemiştim. Gözyaşımın parlattığı gözlerim merdivenlere takılıp kalmıştı.

HÜZÜN ÇİÇEKLERİ

SUSUYORUM BUGÜNLERDE.
BİR YIĞIN ZİFT RENGİ BULUT,
AYRILMIYOR HUDUTLARIMDAN.
AKITİYORLAR İÇİME
DAMLA DAMLA ÇİLEYİ.
KABINA SIĞMAYAN KALBİM,
KEDERE DOYUYOR.
EN ISSIZ TOPRAKLARIMDAN ÇIKIYOR
HÜZÜN ÇİÇEKLERİM

ÇİÇEKLERİMİN KOKUSU,
TUZLU BİR DENİZ GİBİ.
YAHUT SAÇLARIMA TAKTIĞIM PAPATYALAR
HATTA RENKLİ PAMUK ŞEKERLERİ
BU KOKU UYUŞTURURKEN TÜM BEDENİMİ,
GÖĞSÜME DOLUYOR ÇOCUKLUĞUM,
TADINI ALIYORUM YAŞAMAKLARIN.
SONRA GÜNEŞ SIZIYOR PENCEREMDEN
DAĞILIYOR TÜM BULUTLAR.
AYDINLIĞA DAYANAMAYIP
ÇİÇEKLERİM DE SOLUYOR BİR BİR.
BENLİĞİM DE YİTİP GİDİYOR PEŞİNDEN.
KALBİMİN ORTA YERİNDE,
ÇIRILÇIPLAK KALİYORUM.
ÇİÇEKLERİM TEK VARLIĞIMMIŞ MEĞER,
ANLIYORUM...

ŞİMDİ KORUMAK İÇİN ÇİÇEKLERİMİ,
YALNIZLIĞIMLA ÖRTÜYORUM TÜM BOŞLUKLARIMI.
DUDAKLARIMDA KALİYOR SADE BİR NİNİNİ
YETER Kİ SOLMASIN, HÜZÜN ÇİÇEKLERİ.

VEREMİN SANATTAN KOPARDIĞI KADIN: MÜFİDE KADRİ

RAVZA KERİMAN KARAOĞLU

SAYGIDEĞER OSMANLI SANATÇILARIMIZDAN BİRİ OLAN MÜFİDE KADRİ'Yİ TANIMAMA VE SİZ DEĞERLİ OKUYUCULAR İÇİN YAZMAMA VESİLE OLAN HALAMA TEŞEKKÜRLERİMİ İLETİYORUM.

22 yaşına kadar 40'a yakın eser veren ve Osmanlı tarihinin ilk kadın ressamı olan Müfide Kadri, tarihinin yeni söylemiyle; Türkiye için, kadın sanatçılara yol açan değerli bir sanatçıdır. Onu anlamak, resim dünyasında birçok ressamı anlamakla eşdeğer. Nitekim eserlerinde birçok ressamın izini görmekteyiz. Bu eserlerden birkaçını örnek niteliğinde yazacak olsam da asıl hikaye bu değerli kadının, sanatta kadının yerinin olmadığı o dönemde nasıl ortaya çıktığı olmalı.

Küçük yaşta anne ve babasını kaybetmiş ve dönemin asilzadelerinden olan Kadri Bey tarafından evlat edinilmiş olan Müfide Hanım, Kadri Bey'in sağladığı eğitim imkanlarıyla sanat alanında yeteneği ve ilgisinin keşfedilmesi üzerine dönemin büyük sanatçılarından da eğitim almıştır. Örneğin Sanayi-i Nefise Mektebi'nin (güzel sanatlar alanında eğitim vermek üzere II. Abdülhamit döneminde İstanbul'da 1882'de kurulmuş bir yüksekokuldur.) kurucusu Osman Hamdi Bey, yabancı ressam olan ve aynı zamanda saray ressamlarından olan Fausto Zonaro, Sanayi-i Nefise Mektebi'nin ilk resim öğretmeni Salvatore Valeri gibi...

Çeşitli yerlerde resim, musiki, nakış öğretmenliği yaptı. Bu okullarda verdiği eğitimden sonra Osmanlı için "ilk kadın resim öğretmeni" şeklinde tarihe geçti. Okuduğumuz kadarıyla bu değerli kadının sanat anlamında kendini geliştirdiğini ve insanları da bu yönde geliştirmek üzere çalıştığını görüyoruz.

21 yaşına geldiğinde Beyoğlu'nda İtalyanlara ait bir cemiyetin (İstanbul Opera Cemiyeti Salonu) salonlarında açılan bir sergide 4 tablosu sergilenmiş, bir tanesi ressam Valeri tarafından Münih Sergisine gönderilmiştir. Almanya'da olan bu sergi Müfide Kadri'nin eserlerinin Avrupa'da tanınmasına imkan sağlamıştır. Değerli sanatçımıza Avrupa sanat çevresinde yeri olan ve değeri sınırlarımızı aşan bir sanatçı olarak geri dönüşlerin sebebi şu olmalı ki, uygunluk ve güzelliğin inceliğini kavrayan ruhi bir yetenek ve ileri görüşlü olmasıdır.

Müfide Kadri, dönemin padişahı 2. Abdülhamit'in torunu Adile Sultan'a da resim dersi vermiştir. Özel öğretmenlerden ders almaya başlayan sanatçılardan ilki olan değerli sanatçımız Müfide Kadri ile beraber sarayda resim çalışmaları artmış ve kadınlar da sanat dersleri almaya başlamıştır. Dönemin tek sanatçı birliği olan Osmanlı Ressamlar Cemiyeti'nin ilk kadın üyesi olan Müfide Kadri, bunu yaparak aslında bir yol açmıştır.

**MÜFİDE KADRI, "KIRDA KADINLAR"
İZMİR RESİM HEYKEL MÜZESİ**

Müfide Kadri'nin kendisini çizdiği bu portrede gözüken küt saçlar dönemin ileri gelen ressamın çizdiği eserlerde de görülmektedir. Bu dönem değişen kadın imgesi zamanın getirdiği önemli şeylerin insana, insandan sanata dahil oluşudur. Dönemin belirgin özelliği olan romantizm, Müfide Kadri dışında önde gelen hiçbir kadının sanatında konu etmediği bir özelliktir.

Vakur ve mutlu şekilde müzik dinleyen kadınların, bir gün batımında melankolik olmayan bir hüznle çiçek topladıkları bir tablo. Tablo incelendiğinde bir devinim olduğu söylenmekte. Devinim, resme gerçeklik katar. Resim sanatında devinimin en net görüldüğü eserlerden biri ünlü "Mona Lisa" tablosudur. Bu teknik, Müfide Kadri'nin diğer eserlerinde de görülmektedir fakat bu taktığı kimden kaptığı bilinmemektedir.

**MÜFİDE KADRI, "OTOPORTRE"
İZMİR RESİM HEYKEL MÜZESİ**

MÜFİDE KADRİ, 22 YILINI RESİM SANATIYLA GEÇİRMİŞ DEĞERLİ BİR KADIN SANATÇIMIZDIR. RESİM SANATINDA OSMANLI KADINLARI İÇİN BİR ÖNCÜ OLARAK DEĞERLENDİRİLİR.

**MÜFİDE KADRİ, "GÜZİDE DURAN'IN PORTRESİ"
İZMİR RESİM HEYKEL MÜZESİ**

VEREM HASTALIĞINA YENİK DÜŞMESİYLE SON BULAN YAŞAMI OSMANLI KADINLARI İÇİN SANAT ADINA BÜYÜK BİR MİRAS OLDU.

**MÜFİDE KADRİ, "NATÜRMORT"
İZMİR RESİM HEYKEL MÜZESİ**

VEREMİN SANATTAN KOPARDIĞI KADIN: MÜFİDE KADRİ

YÜKSELİŞTE OLAN ETKİNLİK:

BÜŞRA ZEKİOĞLU

meclis Simülasyonu

Son zamanlar hem lise hem de üniversite camiasında yükselişe geçen bir etkinlik var: Meclis Simülasyonu.

Nedir Bu Meclis Simülasyonu?

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin lise ve üniversiteler seviyesine indirgenerek etkinliğin iskeletinin oluşturulduğu; liselerde iki gün, üniversitelerde ise beş ila yedi gün arasında süren bir etkinliktir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin güncel sorunları ele aldığı gibi bakanlıkların altındaki komisyonlar toplanır. İlk gün genel koordinatörün yaptığı açılış konuşmasında etkinliğin başladığını ilan etmesi ile meclis simülasyonu resmi olarak başlamış sayılır. Açılış konuşmasından sonra her bir komisyon başkanı, genel kurul başkanı ve sayman sahneye çıkarlar. Burada tüm delegeler ile milletvekili yemini edilir. Bunun sonucunda artık etkinliğe katılmış olan delegeler birer milletvekili olmuş olurlar. Açılış konuşması ve yemin töreninden sonra vekiller altında vekil olarak buldukları komisyonlara geçerler.

Her bir komisyon için belirlenmiş gündem maddelerini vekiller kapalı oturumlarda tartışmaya başlarlar. Tartıştıkları gündem maddeleri hakkında komisyon, kendi içinde öneriler sunar, bunları konuşur ve tartışır. Genel kurulda sunmak için her bir komisyon verdikleri kararları kendi içlerinde oylarlar ve bunları ikinci gün tüm komisyonlara sunabilmek için kanun önergesi olarak düzenlerler.

İkinci gün tüm komisyonlar ortak olarak açık oturuma girerler. Her bir komisyonun ilk gün ortak karara varmış olduğu ve genel kurulda sunmak için hazırladıkları kanun önergelerini komisyon başkanının seçtiği iki veya üç kişi genel kurula sunar. Tüm komisyonlar, önergesini kurula sunmuş olan komisyonun verdiği kanun önergelerini dinlerler ve tartışırlar.

Önergelerini okumuş olan komisyon sözcüleri genel kurul başkanının vekillere soru sorabilmeleri adına sunduğu önerge ile soru alır. Genel kurul başkanının yaptığı duyurudan sonra sözcü olan vekile soru sormak isteyen vekiller söz hakkı alabilmek için ellerini havaya kaldırır, genel kurul başkanı ise soru hakkı almak isteyen vekillerden seçim yapar ve soru sormaları için söz hakkı verir. Sözcü olan vekil, diğer vekillerden gelen soruları komisyonda aldıkları kararlar çerçevesinde cevaplar ve daha sonra oylama aşamasına geçilir.

28

Genel kurul başkanı tüm vekillere “Önerge lehine oy veren vekiller elini havaya kaldırsın.” diyerek komisyon sözcüsünün sunduğu önergeyi oylamaya sunar. Önergenin lehine oy vermeye karar vermiş olan vekiller ellerini havaya kaldırır ve sayman tarafından oyların sayısı belirlenir. Bundan sonra genel kurul başkanı aynı soruyu önergenin aleyhine oy vermek isteyen vekillere yöneltir, sayman aleyhe oy veren vekillerin oylarını da sayar ve bunun sonucunda çıkan sayıya göre genel kurula sunulmuş olan önergenin geçip geçmediğine karar verilir.

Eğer sunulan önerge halihazırda geçerli olan anayasa maddesini değiştirmek için sunulmuş ise önergenin lehine oy vermiş olan vekil sayısının genel kurulda bulunan vekillerin üçte ikisi olması gerekir, aksi halde sunulmuş olan önerge aleyhine oy veren vekillerin sayısından fazla olsa dahi önerge kabul edilmemiş sayılır.

Bu şekilde her bir komisyon önermelerini genel kurula sunduktan sonra genel kurul biter ve ödül töreni için kapanış programına geçilir. Komisyon başkanları iki gün boyunca belirlenmiş kriterler doğrultusunda iyi performans gösteren delegelere ödülleri verir. Burada üç çeşit ödül vardır. Kazanma zorluklarını sırasıyla yazmak gerekirse; En İyi Milletvekili Ödülü, Öne Çıkan Milletvekili Ödülü ve Mansiyon Ödülü.

Bu ödüllerin sayısı komisyonda bulunan vekil sayısına ve komisyon başkanlarının kendi aralarında verdikleri karar doğrultusunda değişiklik gösterebilir. Genellikle En İyi Milletvekili Ödülü bir tane iken, Öne Çıkan Milletvekili Ödülü ve Mansiyon Ödülü iki ya da üç tane verilebilir. Mansiyon Ödülü hariç diğer ödüllerde vekillere ödülünün sertifikası verilir.

Ödül töreninden sonra etkinliğin genel koordinatörü ve organizasyon başkanları sırasıyla kapanış konuşmalarını yaparlar. Genel koordinatörün etkinliğin bittiğinin duyurusunu yapması ile beraber etkinlik resmi olarak bitmiş olur.

TUĞBA KOZAN VE SİNEMA

AMİNE AY

30

30

PS PLUS

6 3 0 6

PS PLUS

PS PLUS

0 6

21 PS PLUS
20 PS PLUS
19 PS PLUS
18 PS PLUS
17 PS PLUS

BİZE KENDİNİZDEN BAHSEDER MİSİNİZ? TUĞBA KOZAN KİMDİR?

1984 İstanbul doğumluyum. 2002 Kadıköy İmam Hatip Lisesi'nden, 2011'de Mimar Sinan Güzel Sanatlar Sinema-TV bölümünden mezun oldum. Şimdi TRT2 kanalında yönetmen olarak çalışmaktayım.

LİSEDE SİZİ BESLEYEN ŞEYLER NELERDİ, KENDİNİZİ NASIL GELİŞTİRDİNİZ? LİSE ÇAĞINDAKİ ÖĞRENCİLERE TAVSİYENİZ NE OLURDU?

Lisede karşılaştığım iyi hocalar ve arkadaşlarımla beni beslediğini söyleyebilirim. İmam Hatip lisesinde okuyan öğrencilere tavsiyem, en kıymetli şeyin zaman olduğu ve içinde buldukları anı özellikle sosyal medya ile heba etmemeleri. Günün sonunda bilgi ve tecrübe sahibi kişilerin tercih edilen kişiler olacaktır. Bilginin ve tecrübenin peşinden koşmalarını tavsiye ederim.

BUGÜNKÜ KARIYERİNİZ İÇİN SİZİ LİSEDE ETKİLEYEN BİR ŞEY VAR MIYDI, MESLEK SEÇİMİZDE LİSEDE YAPTIĞINIZ ETKİNLİKLERİN BİR ETKİSİ OLDU MU?

Benim sinemayı tercih etmemdeki etken aileden olabilir. Akrabalarımızın memlekette sinema salonu vardı ve babamın küçüklüğü de hep sinemalarda geçmiş. Oradan bir aktarım olmuş olabilir. Sevdiğim ve ilgi duyduğum için tercih ettim. Bu konuda bir film izledim hayatım değişti gibi büyük cümlelerim yok. Yine sanatla ilgili bir alan olurdu. O da müzik.

YÖNETMENLİK YAPMAK İSTEDİĞİNİZİ SÖYLEDİĞİNİZDE AİLENİZİN TEPKİSİ NE YÖNDE OLDU? ÖN YARGILI OLAN VAR MIYDI?

Okuldan mezun olunca kameraman olacağıma dair bir kanıları vardı. O sebeple fiziksel olarak zorlanacağımı düşünüyorlardı ama kamera arkasındaki çeşitli meslek dallarını anlattığımda ikna oldular.

YÖNETMEN OLMAK İÇİN ATTIĞINIZ ADIMLAR NELERDİ?

İlk başta üniversitede eğitim aldım sonra kısa filmler çektim. Çeşitli atölyelere ve profesyonel setlere katıldım.

İLK PROJENİZDE HİSSETTİKLERİNİZDEN BAHSEDEBİLİR MİSİNİZ?

İlk başta heyecanlı oluyorsunuz ve elbette hatalar yapmanız da muhtemel. Her yeni sette zaman, mekân ve oyuncu yönetimine dair tecrübeniz artıyor. Bu iyi hissettiriyor.

KONULARINIZI SEÇERKEN İLHAM KAYNAKLARINIZ NELER, MESAJ VE DUYGUYU NASIL VERİYORSUNUZ?

Olabildiğince doğal hayatın içinden hikayeleri ve karakterleri anlatmayı tercih ediyorum. Mesajı ve duyguyu verirken ajite etmeden aktarmanın peşine düşüyorum.

MESLEĞİNİZE DAİR KADIN OLMANIN OLUMLU VE OLUMSUZ YÖNLERİ NELERDİR?

Sette kamera arkası oldukça eril bir alan. Kadın yönetmenlerin sayısı da tüm dünyada oldukça az fakat bu işi yapan çok başarılı kadın yönetmenler sayesinde bu ön yargı gün geçtikçe kırılıyor. Bu sayede kadın bakışının sinemadaki anlatılarda kendine yer bulmaya başladığını söyleyebiliriz.

BİR KADIN OLARAK MESLEĞİNİZE DAİR TABULARI NASIL KIRDINIZ?

Sektörde edindiğiniz bilgi ve tecrübeniz sayesinde öncelikle kendinize olan güveninizin olması çok önemli. Siz kendinizden şüphe ederseniz sette var olamazsınız. Ne yaptığınızı biliyorsanız ve iyi niyetlerle yola çıktıysanız bunun yanında birilerine kendini kabul ettirme gibi bir zaafınız da yok ise tabular aklınıza gelmiyor.

HİÇ BU İŞE DEVAM EDEMEYECEK GİBİ HİSSETTİNİZ Mİ? HİSSETTİYSENİZ DEVAM ETMEKTEKİ MOTİVASYONUNUZ NEYDİ?

Sektör oldukça karmaşık ilişkiler ağıyla örülü. Burada var olmaya çalışırken kendin olmaktan uzaklaşma korkusu bazen beni devam edemeyecek gibi hissettirdi. Ne çemberin içindeyim ne dışında; şimdi hissettiğim bu.

İLHAM ALDIĞINIZ, HAYATINIZDA İZ BIRAKAN, ÖNERMEK İSTEDİĞİNİZ YAPIMLAR VAR MI?

Birçok yapım var. Birkaç tanesini söyleyeyim. Guguk Kuşu (1975), Yedinci Mühür (1957), Modern Zamanlar (1936), İz Sürücü (1979), Bir Ayrılık (2011), Truman Show (1998), Dekalog (1989), Cennetin Çocukları (1997)

MEDYADAKİ “KADIN” ALGISINI NASIL DEĞERLENDİRİYORSUNUZ?

Medyada ve sinemada eril bakış hâkim. Birçok yapımda kadın bedeni maalesef ki bir nesne olmaktan kurtulamıyor. Bir filmde kadın bedenini belli parçalara bölüp zoom yapmak buna en büyük örnek. Erkek bedeninde böylesi bir zoom efekti göremezsiniz. Çok istisnadır. İngiliz yazar ve sanat eleştirmeni John Berger’in dediği gibi erkekler kadınları seyrederek; kadınlarsa seyredilişlerini seyrederek. Yani kadınlar kendilerini kendi olarak göremez. Erkeğin bakışıyla görür. Bu durumun değişmesi için özellikle yapımcı, yönetmen ve senarist koltuğunda daha fazla kadının görünür olması gerekmektedir.

BİR KADIN OLARAK ESERLERİNİZLE YARIŞMALARA KATILIYORSUNUZ, BU YARIŞMALARDAKİ DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ VE BAKIŞ AÇILARI HAKKINDA NE DÜŞÜNÜYORSUNUZ?

Yarışmalar bir filmin değerini ortaya koyacak tek yetkili merci değildir. Başka bir jüri grubuyla adaylığı bulunan farklı bir filmin ödül alabileceği de aşikardır. Festivallerin iyi tarafı bazı “iyi” filmlerin dünyada tanıtılmasına vesile olmalarıdır. Diğer iyi yapımlar ise festivallerdeki marketinglerde yer alamadığı için ya da filmle ilgili özel bir lobi çalışması yapamadığı için geniş kitlelere ulaşma şansı yakalayamıyorlar ama bu bir filmi değersiz kılmaz.

BİZİMLE PAYLAŞMAK VEYA EKLEMEK İSTEDİĞİNİZ BİR ŞEY VAR MIDIR?

Sinema yedinci büyük sanat olarak etkisini kaybetmeyen çok güçlü bir iletişim aracıdır. Toplumsal bilincin oluşmasında, bilginin, tecrübenin, kültürün ve tarihin aktarımında çok büyük öneme sahiptir. Sinema empati gücü en etkili sanat dalıdır. Sizi yüzyıllar öncesine de getirebilir, kendinizden bile sakladığınız duygularınızla yüzleşmenizi de sağlayabilir. Bu alana ilgi duyan tüm öğrencilerin meslek seçiminde sinemaya dair her meslek dalını göz önünde bulundurmalarını tavsiye ederim.

ij

AZ VE ÖZ

